ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України
Науково-дослідний інститут фіскальної політики
Науково-дослідний центр митної справи

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Збірник тез ІІ науково-практичної інтернет-конференції
(м. Ірпінь – м. Хмельницький, 18-30 травня 2018 року)

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України
Науково-дослідний інститут фіскальної політики
Науково-дослідний центр митної справи

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Збірник тез ІІ науково-практичної інтернет-конференції
(м. Ірпінь – м. Хмельницький, 18-30 травня 2018 року)

Мережеве електронне видання

Ірпінь – Хмельницький, 2018

УДК 339.543:656.073.5

Рекомендовано до друку як мережеве електронне видання
Вченою радою Науково-дослідного інституту фіскальної політики
(протокол № 5 від 14 червня 2018 року)

Редакційна колегія: д-р екон. наук, професор **Пашко П.В. (**голова**)**; канд. екон. наук, старш. наук. співроб. **Коротун В.І.** (заступник); д-р екон. наук, доцент **Бережнюк І.Г.** (заступник); канд. пед. наук, старш. наук. співроб. **Нагорічна О.С.** (заступник); канд. екон. наук, доцент, старш. наук. співроб. **Фрадинський О.А.**; канд. екон. наук, доцент **Несторишен І.В.**; канд. екон. наук, доцент **Туржанський В.А.**

Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : збірник тез ІІ науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь – м. Хмельницький, 18-30 травня 2018 року. Хмельницький: Науково-дослідний центр митної справи, 2018. – 125 с.

У збірнику опубліковано тези доповідей ІІ науково-практичної інтернет-конференції «**Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі».** Публікації відображають результати наукових пошуків авторів, присвячені висвітленню актуальних питань: забезпечення національної та митної безпеки України в умовах глобалізації; напрямам забезпечення митної безпеки України; сприяння міжнародній торгівлі у контексті спрощення митних процедур; аналізу ризиків в системі митного контролю.

Тези, включені до збірника, можуть становити інтерес як для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, так і для практиків – фахівців з митної справи.

Збірник тез підготовлено відділом дослідження митних ризиків Науково-дослідного центру митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України.

Точка зору редакційної колегії не завжди збігається з думкою авторів. У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції. Відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції та їх наукові керівники.

УДК 339.543:656.073.5

Мережеве електронне видання
6,85 умовн.-друк. арк. Об’єм файлу 1,3 Mb.

Виготовлювач
29018, Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України, вул. Тернопільська 13/3, м. Хмельницький

©Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідний інститут фіскальної політики, 2018
©Колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Секція 1. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Гавловська Н.І., Рудніченко Є.М., Рудніченко М.М.
Методологічні аспекти економічної безпеки держави…… 8

Ларіонова К.Л., Дубицька Л.В.
Національна безпека в умовах глобалізації……..… 13

Рудніченко Є.М., Гавловська Н.І., Рудніченко М.М.
Аналіз методик оцінювання інвестиційної привабливості національної економіки……..18

Ларіонова К.Л., Гелик М.М.
Економічна безпека як одна з складових національної безпеки України…..… 24

Поплавська О.В., Мікуліч Н.В.
Розвиток системи національної безпеки в контексті євроатлантичної інтеграції України……..…..29

Ларіонова К.Л., Чорна В.О.
Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави……. 33

Секція 2. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Несторишен І.В., Бережнюк І.Г.
Система управління митними ризиками в контексті забезпечення митної безпеки та спрощення митних процедур……..…….38

Брендак А.І.
Безпека міжнародних авіаційних перевезень: митний аспект……..…….. 40

Секція 3. СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ У КОНТЕКСТІ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР

Мельник О.Г., Тодощук А.В., Адамів М.Є.
Проблеми та перспективи розвитку митної системи України в умовах європейської інтеграції……..……. 44

Очерет А.Ю., Теплий А.І.
Підходи щодо запровадження інституту авторизованого економічного оператора в Україні……..…….. 47

Артеменко А.В., Руда Т.В.
Основні напрями спрощення митних процедур при оформленні транспортних засобів особистого користування: досвід Одеської митниці ДФС……....51

Тодощук А.В., Вовчанська І.М.
Проблеми та шляхи вирішення завершення митних процедур щодо розмитнення транспортних засобів…….. 54

Будз О.Ф.
Система індикаторів діагностики підприємств-претендентів на одержання статусу уповноваженого економічного оператора…….…..59

Дорофеєва Л.М.
«Єдине вікно» – шлях до спрощення міжнародної торгівлі…….. 62

Микитенко Т.В.
Проблемні питання митного аудиту……. 66

Медвідь Ю.О.
Особливості переміщення товарів у міжнародних поштових відправленнях...69

Бережнюк І.І., Коляда С.П.
Реформування системи надання спрощень суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності в Україні…….……71

Секція 4. АНАЛІЗ РИЗИКІВ В СИСТЕМІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Фрадинський О.А.
Зарубіжний досвід здійснення митних формальностей при отриманні поштового відправлення (на прикладі Естонської республіки)…… 79

Разумей М.М.
Перспективи розвитку регіонального ризик-менеджменту у сфері митного контролю…… 82

Комаров О.В.
Система управління ризиками у контексті спрощення митних процедур та забезпечення митної безпеки…… 87

Туржанський В.А., Хома Д.М.
Система управління ризиками відповідно до Рамкових стандартів ВМО…... 92

Тюріна Н.М., Карвацка Н.С., Назарчук Т.В.
Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства в контексті індикаторів митного контролю…… 97

Машко А.І.
Заборони та обмеження у сфері міжнародних поштових відправлень: вітчизняні реалії та міжнародні вимоги……... 101

Корнійчук О.О.
Нормативно-правове забезпечення при здійсненні митних процедур у сфері міжнародного поштового обміну…….. 103

Кошонько О.В., Федоришина Л.М.
Поштові та експрес-відправлення в контексті здійснення міжнародної торгівлі……..109

Разумей Г.Ю., Разумей М.М.
Формування концепції інтегрованого ризик-менеджменту у сфері митного контролю…….. 112

Неліпович О.В.
Нормативно-правова база управління митними ризиками в Україні…… 117

АВТОРИ..... 121

6. Василенко В. М. Реалізація принципу «єдиного вікна» у здійсненні контролю за переміщенням окремих видів товарів через митний кордон України. *Форум права.* 2015. № 1. С. 38–41.

7. Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України 7010 від 28.07.2017. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62378 (дата звернення: 19.05.2018).

МИКИТЕНКО Т.В.
кандидат економічних наук, доцент,
Університет державної фіскальної служби України

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ МИТНОГО АУДИТУ

Спрощення процедур міжнародної торгівлі передбачено однойменною Угодою СОТ, спрямованою на підвищення економічної ефективності міжнародних торгових операцій, забезпечення конкурентоспроможності торгівлі. Вказана Угода набула чинності 22 лютого 2017 р. після ратифікації її 110 країнами - членами СОТ, у тому числі й Україною (Закон України від 04.11.2015 № 745-VIII). Імплементація Україною Угоди СОТ надає додаткові можливості для залучення прямих іноземних інвестицій, створює більш сприятливі умови для ведення бізнесу та збільшення обсягів українського експорту, а також підвищує інституційні спроможності державних органів щодо здійснення контролю за міжнародною торгівлею.

Одним із ключових напрямів спрощення процедур торгівлі у вищезгаданому документі є аудит після митного очищення [1], що прискорює товарообіг і оптимізує ресурси митних органів шляхом проведення випуску товарів з низьким рівнем ризику, переносячи перевірку дотримання митного законодавства на вибіркову перевірку після випуску. Процедура митного контролю після випуску товарів є однією з найбільш перспективних заходів щодо забезпечення дотримання законодавства України з питань митної справи, удосконалення адміністрування. Дана процедура дозволяє оперативно здійснювати випуск товарів, знижувати витрати учасників ЗЕД, захищати внутрішній ринок від неякісних і контрафактних товарів.

Динаміка проведених перевірок митними органами ДФСУ порівняно з показниками попередніх років, свідчить як про збільшення їх кількості майже в

2 рази, так і розширення напрямів виявлених порушень. Так, у 2015 році проведено 341 пост-митний аудит, за результатами якого донараховано 166,3 млн. грн., у 2016 – 335 перевірок, донараховано – 833,7 млн. гривень. Протягом 2017 року найбільше донараховано сум за порушення вимог митних режимів та заниження митної вартості (42% – порушення вимог митних режимів – 87,6 млн. грн.; 32% – заниження митної вартості товарів - 67,3 млн. грн.; 13,5% – порушення вимог правил класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД 28,4 млн. грн.; 8,3% – неправомірне застосування пільг – 17,3 млн. грн.; 4,4% інші порушення митного законодавства – 9,2 млн. грн. [2]. Відтак, митні органи прагнуть до спрощення митних процедур і зниження адміністративного навантаження на учасників ЗЕД, що в кінцевому підсумку призведе і до скорочення часу, що витрачається суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на переміщення товарів через митний кордон України. Тим більше, що пріоритетом діяльності в рамках контролю після випуску товарів є не сума донарахованих платежів, а сума стягнутих, тому що різниця між цими цифрами викликає заборгованість перед державою.

В організації проведення митного пост-аудиту потребує вирішення цілеспрямований відбір об'єктів перевірок в інтересах підвищення результативності митного контролю. Оцінка реальних ризиків є найважливішим етапом в забезпеченні подальшої ефективності процесу митного пост-аудиту: недостовірна оцінка ризиків визначення потенційного порушника тягне за собою перевірку підприємства, що здійснює законослухняну діяльність, відволікає значну кількість трудових та інтелектуальних ресурсів і створює ситуацію, коли дійсний порушник залишається без визначеного покарання.

Найбільш дієвим інструментом вказаної системи є наявні у розпорядженні митниць ДФС програмно-інформаційні комплекси. Проте, у митних органів відсутнє програмне забезпечення для дієвого відбору ризикованих підприємства для проведення митного аудиту, проведення перевірочних заходів та виявлення порушень, має місце невідповідність законодавства вимогам міжнародних стандартів. Крім того, митні аудитори обмежуються лише оцінкою фінансового ризику товарів, залишаючи поза увагою ризики, що стосуються здоров'я населення (санітарних та фітосанітарних заходів).

Потребє нагального розв'язання методика здійснення пост-митних перевірок, яка є причиною сприйняття даної форми контролю в ролі додаткового тягаря для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

З метою вирішення проблем, пов'язаних з недосконалим нормативно-правовим забезпеченням митного пост-аудиту, необхідно уніфікувати

вітчизняне законодавство з урахуванням міжнародних стандартів. Адже, термінологія, положення, умови проведення майже на 90% відповідають не митному, а податковому кодексу [3, с. 43], що не сприяє розробці фахових знань окремого виду контролю економічної діяльності по забезпеченню митної безпеки.

Законодавчо не врегульованими залишились методичні прийоми, джерела інформації та способи її обробки, технологічні схеми здійснення за різними об'єктами, тематика документальних перевірок митного аудиту. Зокрема, відсутні напрацювання для проведення перевірок підприємств, які ввозять товар на підставі зовнішньоекономічних договорів, укладених з офшорною зоною. Така неузгодженість ряду правових норм веде до виникнення митних спорів та судових розглядів, до судової відміни рішень митних органів, актів документальних перевірок. Крім того, наявні перевірки носять суто фіскальний характер з домінуванням податкового аудиту за рахунок непрямого оподаткування (зокрема, імпортними ПДВ, митом та акцизним податком), при цьому митний аспект перевірок мінімізується, що не забезпечує належного контролю за дотриманням митного законодавства та нівелюється захисна функція митного оподаткування.

Через недостатню взаємодію між митними органами з іншими органами державної влади, банківськими та страховими установами, транспортною спільнотою ефективність контролю у сфері державної митної справи зменшується.

Для досягнення найбільшого позитивного ефекту митного пост-аудиту важливо підвищення ступеня довіри митних органів до учасників ЗЕД.

Отже, вирішення проблем митного аудиту сприятиме успішному здійсненню заходів щодо спрощення процедур транскордонної торгівлі товарами, покращить умови ведення зовнішньоекономічної діяльності в Україні, шляхом зменшення часу, необхідного для здійснення експортно-імпортних операцій та, відповідно, поліпшить інвестиційну привабливість держави.

Список використаних джерел

1. Угода про спрощення процедур торгівлі (Trade Facilitation Agreement – TFA). URL: http://www.me.gov.ua/ (Last accessed: 18.05.2018).

2. У 2017 році в пост митному аудиті посилено контроль за діяльністю імпортерів. URL: http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/333421.html (дата звернення: 18.05.2018).

3. Що треба зробити для того, щоб Україна виграла від спрощення процедур торгівлі: коментарі фахівців. *Митний брокер*. 2018. № 03. С. 14–55.

МЕДВІДЬ Ю.О.
Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ У МІЖНАРОДНИХ ПОШТОВИХ ВІДПРАВЛЕННЯХ

Одним із видів переміщення товарів є переміщення у міжнародних поштових відправленнях. Пересилка у поштових відправленнях займає місце широко використовуваного способу доставки письмової кореспонденції та посилок невеликої кількості товарів.

Відповідно, діяльність поштової служби спрямована на забезпечення надання якісних та доступних поштових послуг, зокрема з пересилки як поштових, привітальних листівок, подарунків, так і інших товарів від однієї особи до іншої.

При цьому, при організації переміщення (пересилання) міжнародних поштових відправлень беруть участь перевізники, поштові служби, які надають послуги прийому, упаковки, доставки, зберігання та видачі міжнародних поштових відправлень, та митні служби, які виконують митні формальності при переміщенні (пересиланні) товарів в міжнародних поштових відправленнях.

Зазначимо, що положення та рекомендації, які стосуються переміщення (пересилання) міжнародних поштових відправлень, визначені як нормами національного законодавства, в тому числі Митним кодексом України, так і нормами міжнародних нормативних актів.

Відповідно до Митного кодексу України [1], міжнародні поштові відправлення – упаковані та оформлені відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані поштові відправлення з позначкою «Консигнація», відправлення міжнародної прискореної пошти «EMS», які приймаються для пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються через територію України транзитом операторами поштового зв’язку.

Нормами Всесвітньої поштової конвенції [2] поштове відправлення визначається як загальний термін, який стосується будь-якого предмета, що відправляється поштовими службами (відправлення письмової кореспонденції, поштова посилка, поштовий переказ і т.д.). Розділом 2 «Поштові відправлення» спеціального додатку Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур поштові відправлення визначені як листи та бандеролі, опис